

Contribution ID: 169

Tür: Oral Presentation

Mahkeme Kararları Çevirisinde Yapay Zekâ Destekli Çeviri Uygulamaları, Sorunlar, Öneriler

19 Aralık 2024 Perşembe 12:00 (30 dakika)

Hukuk sektörü çeviri açısından en hassas alanlardan birini temsil eder. Hukuk metinleri çevirisi çevirisine en çok ihtiyaç duyulan ve çevirisinde özen gösterilmesi gereken uzmanlık alanlarından biridir. Çünkü çeviri metindeki en küçük bir yanlışlık son derece zararlı sonuçlara yol açabilir. Teknolojinin ve yapay zeka (YZ) araçlarının gelişmesiyle birlikte, çevirinin her alanında olduğu gibi, hukuk çevirisinde de YZ destekli uygulamalar, çeviri sürecini kolaylaştırıldığı için, hukuk çevirmenleri tarafından kullanılmaktadır.

Çalışmanın amacı, günümüzde yaygın kullanılan YZ destekli çeviri araçlarından Google çeviri, Yandex çeviri, DeepL çeviri ve ChatGPT uygulamalarının hukuk metinleri çevirisindeki performanslarını, insan çevirmenlerin çevirileriyle karşılaştırarak, değerlendirmektir. Araştırmada, şu sorulara yanıt aranmaya çalışılmıştır: YZ araçları hukuk çevirisinde ne kadar etkindir, çevirilerin kabul edilebilirlik oranı nedir, insan çevirmene ihtiyaç var mıdır yoksa YZ ve insan çevirmen birlikte mi çalışmalıdır?

Bu çalışmada, her yargı düzeyinde Türkçe ve Fransızca mahkeme kararlarından örnek tunceler seçilmiş, seçilen tunceler çeviri uygulamalarına çevirtirilmiş, elde edilen veriler insan çevirmen tarafından yapılan ve beklenen çeviriyle karşılaştırılmıştır. YZ'nin sıklıkla başvurduğu yöntemler, eksikler ve hatalar bulunmaya çalışılmış, nedenleri üzerinde tartışılmıştır. Buna karşılık insan çevirmenlerin hangi çeviri stratejilerine başvurdukları tespit edilmeye çalışılmıştır. YZ'nin kaynak metindeki terimlerin erek dilde işlevsel karşılıklarını vermekte zorlandığı, kültürel ve sistemsel farklılıklardan kaynaklı kullanımların, kalıplaşmış ifadelerin eşdeğerini bulmakta zorlandığı sonucuna ulaşılmıştır. Hukuk terimlerinin ve bu metinlere özgü dilsel yapıların tam olarak anlaşılması ve yanlış çevrildiği, erek kültürde beklenen dil ve metin düzeyinde eşdeğerliği sağlayamadığı görülmüştür. Bu araştırmada, YZ'nin her alanda, her koşulda mükemmel sonuçlar veremeyeceği ortaya konulmuştur. Özellikle kültürel öğeler içeren ve hukuk sistemlerinin farklılığından kaynaklı ifadelerin çevirisinde insan çevirmenlerin yerinin uzun bir süre doldurulamayacağı anlaşılmıştır. YZ çevirisi hukuki çeviri sürecine dahil edilebilir ve edilmelidir de, ancak hukuk çevirisi için gereken sorumluluk gereksinimlerini karşılamak için bir insan çevirmene başvurulmalıdır. İnsan çevirmen her koşulda YZ'nin hatalarını düzeltmelidir, bu doğru ve etkili bir hukuk çevirisinin temellerinden biridir.

Anahtar Sözcükler: Hukuk çevirisi, mahkeme kararları, yapay zeka, insan çevirmen, çeviri stratejileri

Presentation language / Sunum Dili

TR (Türkçe)

Disciplines / Disiplinler

Translation Studies / Çeviribilim

E-mail / E-posta

nesrin.deliktasli@istanbul.edu.tr

ORCID ID

0000-0002-2354-0427

Country / Ülke

Türkiye

Institution / Affiliation / Kurum

İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Çeviribilim Bölümü, Fransızca Mütercim Tercümanlık Anabilim Dalı

Başlıca yazarlar:: Nesrin Deliktaşlı (İstanbul Üniversitesi)

Sunu yapanlar: Nesrin Deliktaşlı (İstanbul Üniversitesi)

Session Classification: Session 2.3 (Day 2)

Track Classification: Congist'24: Interdisciplinary Approaches